

GAND DE ASUPRIT

Muntele, cu un colț de bolnav, cu pământ sfârșit,
Râul de moarte și schimbări de vreme nedrepte,
Așteaptă să vină uragun năpraznic, binecuvântat,
Istoria să răstoarne și laptele săndreple.

Lașă, pe culmile munților ca să te lase
Dumoni subți dar, forți ca așchia de creneni,
Răsar în văluri și rândurile așpre crește,
Cine-va vede, cu morții poate să-și asemene.

Mai răbdăși o clipă! — Te spune uniiți popl sătece —
Că cine, fraților — vint senin — și sorocul hoților.
Veți zidi, rânduime — destin împădătoare,
Neamului întreg, muntelui, Dumării și Hoților!

G. B. DAN

IN ITALIA FASCISTA

Sesana spre Garguano

Tărănismul: dela isvor la băltoacă

(Continuare din pag. 1-a)

Afară de unele îmbunătățiri aduse grație vigilenței strict personale ale d-lui D. R. Ioanțescu, guvernele țărăniști nu reprezintă nici cea mai mică contribuție la îmbunătățirea sănătății țărânului. În cooperarea în și sănătate culminează incapacitatea și trădărea față de interesele țărănești.

Ce a mai rămas atunci din tot idealul țărăniștii?

Nici măcar demnitatea țărânului nu a fost mai respectată sub guvernarea țărăniștii mai mult decât sub celelalte.

Dacă bătaia la jandarmenie a fost la început rară, în schimb excese jandarmilor au ajuns mai târziu fără sancțiuni și fără nici o reacție energetică din partea unor guverne național-țărăniști angajate solemn să stăpânească aceste abuzuri.

Și, în sfârșit, național-țărăniștii nu și-au luat angajamente numai față de țărâna, ci și față cu muncitorimea fabricilor. Afară de anumite legi sociale standard, copiate după prescripțiile biurocratice de la Geneva, nici o operă pozitivă de îmbunătățirea vieții materiale și morale a muncitorilor nu s-au vădit în guver-

nările țărăniști.

Prin ce s'a caracterizat guvernarea în numele maselor, de care 'ac atâtea caz frunzașii național-țărăniști? Cine a văzut îmbunătățindu-se soarta muncitorului prin instituții sociale concrete? Unde au creat ei centre model de viață socială nouă în care muncitorimea să se simtă beneficiara a unui regim care se instituie în și în numele ei? În gloanțele cu care au fost culcați la pământ pe Calea Griviței muncitorii dela Atelierele Cailor Ferate, gloanțe care n'a oprit pe un anumit ministru să danseze într-un local public în aceeași seară? Sau în represiile salbatice din Valea Jiului, care deasemenea n'au împiedicat pe ministrul muncii din guvernul național-țărănesc să benchetuiască cu lăutari în aceeași zi la Piatra-Neam?

Iar azi național-țărăniștii revendică conducerea Statului românesc în numele maselor muncitoare și a idealului lor de STAT ȚĂRĂNESC.

Vom examina și acest aspect al comediei.

Mihail Manoilescu
In numărul viitor: Dilema Statului țărănesc).

Pozițiunea muncitorului în corporatism

de SEVER CARP

Dintre păturile populațiilor mai tuturor țărilor europene acela care a fost mai mult frământat, mai mult forțat, sub presiunea istorică a ultimelor două secole, să-și apropie și învâștească un ideal politic colectiv, și să se fixeze în antiteză cu individualismul și democrația, a fost, fără îndoială, pătura muncitorească din industrie și meșteșugărie.

Chiar și în țările cu caracter agricol, ca România, unde această muncitorime a rămas, lipsită de privilegiile organizațiilor solide și de acelea ale unei tipări de tradiție adăugată, datorită sărăciei, de către clasele conducătoare,

a principilor de guvernământ favorite din revoluția franceză, cât și consecințelor abuzive, tiranice, arbitrare, consecvent însoțitoare acestor principii, această muncitorime s'a modelat sufletește, s'a modelat ideologic, tot în matca acestei antiteze.

Lupta de clasă în această privință este mai puțin un mijloc pentru înălțarea suprastructurii politico-sociale a statului burghez-excescent vitalizată de sistemul de guvernare indirectă, reprezentativă, a statului individualist — cât mai ales fixarea unui mit anti-telic regimului dominant, sistemului dominant, și prismatic pentru progres, al

acestui stat.

Inverguarea acestei lupte a făcut să se confunde acest obiect al său primordial, original și reformativ, cu felul înălțării: lupta care, la cazul cel mai bun, nu putea servi decât de mijloc. La această confuzie a ajutat și pătura regimului individualist și democrației, pătura care, crescută cu vremea, au sfârșit prin a-și așeza ca obstacol în calea progresului.

Fixarea antitezei a muncitorimii, față de individualism și de democrație, pe o pozițiune socială și asociaționistă, adică totdeauna cea constituia negarea individualismului și democrației, cu toate lucrările disperate făcute ulterior, n'a putut lăsa să se ajungă istoric la un compromis, între cele două tabere de idei și de pătură sociale: burgheză și proletariană. Din această cauză un secol întreg s'a scurs sub semnul unei dușmăni reciprocă, sub țarja baricadelor adesele, dar victorioase, departe de orice idee de justiție, a repetat con-

secvent impetuoasă sancțiune a învâștării române: «Vae victis!» Unde a învâștat definitiv burghezia muncitorimea a devenit sclavă — într'un sens sau altul — unde a învâștat definitiv muncitorimea, burghezia a devenit sclavă.

Nu concepțiunile lor, luate ca finalități ireductibile, au așezat aceste pătură de oameni pe poziții extreme; nu o biectivitate jeluată, ci subiectivitate luptei. Din cauza aceasta individualismul și democrația pe de o parte, și muncitorimea pe de alta, luate ca confuzii politice, n'au prins slăbiciune istorică care se fi mișcat în marginea luptei lor. Individualismul și democrația n'au simțit binefacerile creatoare ale colectivității, ale organizării colective, iar muncitorimea n'a prins binefacerile unei alte realități profunde: Națiunea și organizarea națională.

Tocmai ceea ce trebuia să-și unească lăa separat și tocmai aceasta l'a depărtat definitiv de orice non rol social în via-

țea. Pentru concepția socială, mai aproape de realitățile creatoare au fost muncitorii; pentru concepția lor națională, au fost individualiștii democrați. Nerealizarea armoniei dintre națiune și colectiv a făcut pe unii să preamărească exclusiv muncă și pe alții exclusiv capitalul și averia; pe unii să accepte în practica progresului, pozițiunea fixă a societății, materialitatea sa, susceptibilitatea de reacțiune, pe alții pozițiunea ei mobilă, funcțiunea ei, susceptibilitatea de transformare și revoluție. Burghezia individualistă și democrația s'a circumscris în granițele unei țări până la concepția rasiștilor, meninștii de popor; proletariatul s'a extins dărnac și idiot până la învâștarea pământului, fără plinșe se lăsa într-o mîță fără realitate, fără putere și de dăună progresului, al fraternității universale.

Lozinci: «Proletarii din toată lumea, uniți-vă!» a fost emișă de un născut infirm: un om fără Patrie; fără botelul ideii de țară.

Secolul nostru, timpul nostru, depășind învechirile și dăunătorele pozițiune ale acestei lupte, crează din forțele antice care le-au alimentat și spiriți noi, o armonie, o sinteză, o realitate nouă: suprimă individualismul decăzut minciuna «creatoare» a democrației, în care n'a crezut cel dintâi, furiștorul ei; Jean Jacques Rousseau; precum suprimă și concepția muncitorimii ideala de internaționalism. Luând de pe o poziție naționalismului și de pe cea-lă colectivului, alcătuiește noua concepție politică, bună pentru viitor prin verificarea atâtor însușirilor istorice: concepția organizării colective, profesionale a națiunii.

Este noul și singurul imperativ al zilei de mâine și din punct de vedere al luptei are aceasta de deschi: cu el la victorie, sau fără el la prăbușire, So-

Calendar

Miercuri 18 August 1937

ORT: St. Marie Flor și Laur.
CAT: 9-12 Elena.
Răz. soarelui 5.23.
Ap. soarelui 19.16.

RADIO

RADIO-ROMANIA
160 kHz, 1875 m, 150 kw.

13. Ora. Culturală. Sport. Cote sportive Dunării.
13.10. Concert de prânz. Muzică variată (discurs): «Don Juan».
14.10. Radio-jurnal. Ora. Mersul vremii. Bursă. Știri interne și externe.
14.25. Muzică distractivă (discurs).
15. Ultimele știri.
Ora. Mersul vremii.
19.03. Concert de muzică variată (discurs).
20.10. Actualități franceze, de Ion Cantacuzino.
20.30. Muzică variată (discurs).
21.30-22.30. Muzică variată (discurs).
21.30. D-na Nadia Cheap (pian).
22.10. D-na Margareta Vasilescu Dejana: (canto).
Radio-România și Radio-București
22.30. Sport. Radio-jurnal.
22.45. Concert de noapte al Orchestrei Radio, dirij. de Ion Ghiga.
23.45. Jurnalul pentru străinătate în limba franceză și germană.

Spectacole

TEATRE

TIMOTUL CARABU: Revizii.

TEATRU VESEL: 40-400 (pian).

MARCONI: Fostele dela muncitor.

GRADINA ARTA (Coloni): Comedie.

Toneanu: M. H. Nivoda.

TEATRU COMEDIEI Teatra la m.

liber) Ora de recreație.

CINEMATOGRAFE ROMANE

CAPITOL: Trăina născută.

ROXY: Trăina născută.

COMEDIEI: Trăina născută.

FEMINA (plafond) Descooperit; lăsa.

OMNIA: Păpușă diabolică și Ra.

CITY bulevardul Carol II: Păpușă diabolică.

DARLY: Chipuri albe și Burea.

VOLTA BUZESTI: Să-ți găsești.

MARCONI: Panama cu Carole.

DIANA: Agenta secret și Contina.

CARMEN: Avantgarda erodur și Ma.

ha; completare comedie.

Univ. pop. „N. Iorga“ Valeni

Conferința d-lui Ing. Cezar Cristea

despre

„Datoria noastră față de Împlinirea ideal național”

Subtitlul, intitulat sugestiv: «Suflete

mari în România mică și suflete mici

ale României Mari», exprimă mai just

esențialul conferinței plină de gând și

suflet a d-lui Ing. Cristea.

În introducere, conferențiarul, zugră-

vește atmosfera specifică și aproape

mistică a Valenilor, considerat Ierusa-

lim al Românișmului.

Apoi subliniază pilditoarea etudi-

ne constantă pe terenul național și

proteja activitate a d-lui profesor Ni-

colae Iorga, din ultimul timp: replica

dată Ducelui Mussolini, Ungurilor me-

galomani și Naților care atinsese îde-

alea renașterii-românice, precum și misio-

nariatul spre desrobirea sufletului

nașiei și purificarea literaturii noastre

deviată din drumul său firesc și pân-

sărit de oculă streină, modernismul și

pornografia ce par a caracteriza sen-

sibilitatea și nivelul cultural postbelic.

Suflete mari, în vechile hotare

de dincolo de munți, aflăm cu prisosin-

ță în generația eroică a sfetnicilor înle-

ptului rege Carol I. Citim al regelui:

Brănești, Kogălniceanu, Carp, Ma-

rescu, Calagiu, Nien Filipescu, Dela-

vranca, Tache Ionescu, Vlădici ep-

ocali: Melchisedec și Vaniamin Costa-

chi, literații Alexandru, Creangă și ge-

niul Eminescu; iar dincolo de mun-

ți, în Ardealul tremelnic robit: un

Gheorghe Lazăr, Timotei Cipariu, An-

drei Băresanu, Andrei Baron de Sagu-

na, preotul Lucaci, Goldi, Amos, Fran-

cu, genialul scriitor Aurel Vlaicu, C.

Goga și alții alții dintre cei ce și-au

pus sufletul lor la temelia edificiului

vechiiul regat, pregătind sfârșitul învie-

rii și ultima unire deplină.

Datorim pioasă recunoștință memo-

rii celor doi mari regi Carol I, succe-

sorilor pământului domo Cuza, ne-

dreptății citim al primei uniri, ce

doarme uitat sub cripta dela Rugină-

sca, precum și blândului Ferdinand I,

întregitorul de neam, cari au cititorii

România modernă.

Ce-am așteptat din Ardeal? Un su-

flet nou regenerator de moravuri, un

adevărat mesianism al fraților din teri-

toriile eliberate; dar în schimb ni s'a

oferit curând prilejul desamăgirei prin

regionalismul și feudalismul specifice, consecință în bună parte a cangrenatului atotdistrugătoare, sau a distorsionării pe care și noi regiștii le-am oferit adeseori fraților, desamăgind și înstrăinându-ni-l.

Cu totul alt suflet nou al României elitoare au vizat eroii generației de na-

crifică, ajunse astăzi biete epave ale războaiului, lipsite de dragostea și recunoștința noastră.

Christina erorilor ne lipsește nouă, uitând trecutul, tradițiile frumoase și răzidorii acestui neam. N. Cristea are contrastul dintre structura României moderne și fascianța Italiei a fascismului Poloniei — statul foștilor com-

tanți. «Eroii lui Carlyle și «Oameni aleși de prof. Ioan Simionescu ne-au învățat pe totul contrariu, o altă dădine în lăsa vișii și a morților accepta care au plătit prin moarte prețul vieții noastre.

În granițele noi ale României țărănești și sfârșită prin jefire, ce «Schimbare la față» s'a produsă, desigur, curățat suflet românesc?

Răsturnarea valorilor, anahie la loc de erarhie, electoralul în care constituția la locul câștigat, îndepărtând elitele spirituale, prin tăvălugul nivelor al pseudo-democrației; sete de parvenire prin orice mijloc, cultul «Vieții de aur», materialism și trivialitate, lipsa oricărui «creș» în viață.

Generația de sacrificiu a cârșit din tranșee sunt azi înviați, blășiți, cu sufletul strivit prea curând; peste laurile lor bogate în rod dar în lăpă, ce așteaptă recolta securității victoriei, a căzuți grindina: criza morală — psihică atât de grea și neîndurătoare.

D. Ing. Cristea spunea: sperbe pasagi dintr-un îndreptat adresat țărăniștii, flori din otrovul înleptărilor d-lor profesori: Iorga, Mehedini, Petrovici, Manoilescu M. și ale regreților: V. Bogrea, Ioan Paul, despre «Pedagogia țărănească» și Vasile Păvan «Datoria vieții noastre și memoria-le».

colul nostru nu mai permite, ca cel trecut, permanențării în poziții sterile. Acest imperativ de trăinicie, de echitate, de realitate și de forță este cel omnia slujiește corporatismul și el nu poate fi realizat decât prin corporatism.

Muncitorul este foarte apropiat de această nouă cale. Sufletul acest imperativ în corporatism el va găsi respira pentru muncă sa, respect pentru breșă sa; putere politică prin muncă și breșă sa. E singurul loc unde muncă la poate constitui o forță și capacitatea sa politică poate fi promovată. E singurul loc de unde nu are a se teme de supremația capitalului, pentru că deasupra acestuia se ridică comandamentele națiunii și ale colectivității care îl domnă. E singurul loc unde capitalul va primi chemare etică în subjugarea lui interesului național.

Care este deci pozițiunea muncitorului în corporatism? Aceia de stăpân, egal cu stăpânul.

